

**6D010300 – «Педагогика және психология» мамандығы бойынша
(PhD) философия докторы ғылыми дәрежесін алу үшін «Торайғыров университеті» ҚЕАҚ
докторанты А.К. Темиргалинованың «ЖОО-ның полиэтникалық ортасында болашақ
педагогтардың коммуникативтік-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастыру»
тақырыбындағы диссертациялық жұмысына ресми рецензенттің жазбаша пікірі.**

р/н №	Өлшемшарттар	Өлшемшарттарға сәйкестігі (Жауап нұсқаларының бірін сызу)	Ресми рецензенттің ұстанымына негіздеме (ескертуді курсивпен көрсету)
1.	Диссертация тақырыбының (бекіту күніне) ғылымның даму бағыттарына және/немесе мемлекеттік бағдарламаларға сәйкес болуы	1.1 <u>Ғылымды дамытудың басым бағыттарына және/немесе мемлекеттік бағдарламаларға сәйкестігі:</u> 1) Диссертация мемлекет бюджетінен қаржыландырылатын жобаның немесе нысаналы бағдарламаның аясында орындалған (жобаның немесе бағдарламаның атауы мен нөмірін көрсету); 2) Диссертация басқа мемлекеттік бағдарлама аясында орындалған (бағдарламаның атауын көрсету) 3) <u>Диссертация Қазақстан Республикасының Үкіметі жанындағы Жоғары ғылыми-техникалық комиссия бекіткен ғылым дамуының басым бағытына сәйкес (бағытын көрсету).</u>	1.1 Докторанттың диссертациялық жұмысының тақырыбы ғылымды дамыту басымдықтарына және мемлекеттік бағдарламаларға сәйкес келеді. Докторант Асель Каиргельдиновна Темиргалинованың диссертациясының тақырыбы Қазақстан Республикасының ұлттық саясатымен тікелей байланысты, оның негізі Қазақстанның барлық этностары мен этникалық топтарының коммуникативтік және этномәдени қажеттіліктері дамитын және өзара іс-қимыл жасайтын осындай азаматтық қоғам құру стратегиясы болып табылады. Жоғарыда келтірілген дәлелдер Асель Каиргельдиновна Темиргалинованың диссертациялық зерттеуінің тақырыбы сөзсіз өзекті және педагогиканы ғылым ретінде дамытудың басым бағытына сәйкес келетіндігін айтуға мүмкіндік береді. Диссертациялық жұмыста келесідей мемлекеттік үлгікалыптарға сілтемелер жасалды: Президентіміз Қасым – Жомарт Тоқаев (Балалар білімнен тәрбие алып, білімнен ғылымға, ғылымнан мәдениетке бейімделуі қажет. 17. 06.2023 ж., 12:29 963). XXI ғасырға арналған жоғары білім туралы Дүниежүзілік декларация: 2009 жылы Парижде қабылданған және қол қойылған, тәсілдер мен практикалық шаралар. Қазақстан Республикасының Конституциясы: 1995 жылдың 30 тамызда республикалық референдумда қабылданған (23.03.2019 ж. берілген өзгертулер мен толықтырулармен). Қазақстан Республикасының Заңы. Білімі туралы: 2007 жылдың 27 шілдесі, №319-III қабылданған (21.02.2019 ж. берілген өзгертулер мен толықтырулармен). Қазақстан Республикасындағы этномәдени білім беру тұжырымдамасы: 1996

			жылғы 15 шілдеде Қазақстан Республикасы Президентінің жанындағы мемлекеттік саясат жөніндегі Ұлттық кеңес бекіткен. Жоғары білімнің мемлекеттік жалпы білім беру стандарты: Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің бұйрығына №7 қосымша: №604 2018 жылғы 31 қазанда бекітілген (толықтырылды 06.03.2023 ж.). Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы. Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрінің 2022 жылғы 20 шілдедегі № 2 бұйрығы. Педагог кадрлардың біліктілігін арттыру курстарын ұйымдастыру және өткізу қағидалары: Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 28 қаңтардағы №95 бұйрығымен бекітілген. Қазақстан Республикасында жоғары білім мен ғылымды дамытудың 2023-2029 жылдарға арналған тұжырымдамасы. Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2023 жылғы 28 наурыздағы №248 қаулысы. Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2023 жылғы 28 наурыздағы №249 қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасының мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік білім беруді дамытудың 2023–2029 жылдарға арналған тұжырымдамасы.
2.	Ғылым үшін маңыздылығы	<u>Жұмыс ғылымға елеулі үлесін қосады/қоспайды</u>, ал оның маңыздылығы ашылған/ашылмаған.	Жұмыс ғылымға айтарлықтай үлес қосады, оның маңыздылығы жақсы ашылған. Диссертациялық жұмыстың артықшылығы оның болашақ педагогтардың коммуникативті-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастырудың өзекті ғылыми-педагогикалық мәселесін шешуге бағытталуы болып табылады Зерттеу міндеттерін дәйекті түрде шеше отырып, диссертант болашақ педагогтардың полиэтникалық білім беру ортасындағы коммуникативтік-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастырудың қазақстандық және әлемдік тәжірибесін талдайды. Диссертациялық жұмыста білім берудің маңызды міндеті жүйелі түрде шешіледі: жастарды этномәдени құндылықтарға баулу, басқа этномәдениеттердің құндылықтарына құрметпен қарауға тәрбиелеу.

			Автор әзірлеген болашақ педагогтердің коммуникативтік-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастыру моделі, кейс-әдіс, диагностикалық құралдар Қазақстанның жоғары оқу орындарының оқу-тәрбие процесінде пайдаланылуы мүмкін. Осылайша, А.К. Темиргалинованың диссертациялық зерттеуі педагогика ғылымына үлес қосады деп айтуға болады.
3.	Дербестік қағидасы	Өздігінен орындалған деңгейі: 1) жоғары; 2) орташа; 3) төмен; 4) дербестік жоқ	Жоғары. Докторанттың дербестік деңгейі дереккөздермен жұмыс жасау кезінде сапалы орындалған талдау мен синтезде, теориялық модельді әзірлеуде, диагностикалық әдістерді тандауда және тиісті қолдануда, зерттеу нәтижелерін түсіндіруде, диссертациялық жұмыстың ұсынылған қорытындыларында дербестік қағидалар қолданылған
4.	Ішкі қағиданың бірлігі	4.1 Диссертация өзектілігінің негіздемесі: 1) <u>негізделген</u> ; 2) ішінара негізделген; 3) негізделмеген.	Диссертацияның өзектілігі болашақ педагогтардың полиэтникалық білім беру ортасындағы коммуникативті-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастырудың ғылыми-педагогикалық мәселесін әзірлеудің қажеттілігімен ғана емес, сонымен бірге болашақ педагогтардың коммуникативті-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастыру қажеттілігі мен енжарлығының, және туындаған жағдайлардың сұрапталғанының арасындағы қайшылықты анықтаумен және осы мәселені шешу үшін құралдар мен жұмыс әдістерінің жеткіліксіз функционалдығымен негізделген. Бұл тұжырым әсіресе болашақ педагогтардың коммуникативтік-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастыру туралы сөз еткенде әділетті болып саналады, себебі олар полиэтникалық білім беру ортасында білім алушылармен тығыз қарым-қатынас жасап, олардың Қазақстан Республикасының тұлғалары мен азаматтары және тұтастай алғанда жаһандық әлем тұрғындары ретінде қалыптасуы мен дамуына ықпал етуі тиіс.
		4.2 Диссертация мазмұны диссертация тақырыбын айқындайды 1) <u>айқындайды</u> ; 2) ішінара	Диссертацияның мазмұны диссертация тақырыбын дәйекті түрде көрсетеді, қойылған міндеттерді шешу логикасында кіріспе, үш бөлім, қорытынды, пайдаланылған дереккөздер тізімі және қосымшалар түрінде ұсынылған. «ЖОО-ның полиэтникалық ортасында

	айқындайды; 3) айқындамайды	болашақ педагогтардың коммуникативтік-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастырудың теориялық негіздері» атты бірінші бөлімде ізделіп отырған проблематика бойынша ғылыми-педагогикалық зерттеулерге аналитикалық шолу ұсынылды, қазіргі университеттің білім беру процесінде болашақ педагогтардың этномәдени, этнопедагогикалық, коммуникативтік құзыреттілігін қалыптастыру бойынша зерттеулердің ғылыми әлеуеті ашылды. «ЖОО-ның полиэтникалық ортасында болашақ педагогтардың коммуникативтік-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастыру жөніндегі жұмыс жүйесі» екінші бөлімінде ЖОО-ның полиэтникалық ортасында болашақ педагогтардың коммуникативтік-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастырудың теориялық моделі ұсынылған. «ЖОО-ның полиэтникалық ортасында болашақ педагогтардың коммуникативтік-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастыру» атты үшінші бөлімде ЖОО-ның полиэтникалық ортасында болашақ педагогтардың коммуникативтік-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастырудың кейс - әдісі мазмұнының сипаттамасы көрініс тапты. Іске асырылған авторлық кейс әдісінің тиімділігіне талдау жасалды.
	4.3. Мақсаты мен міндеттері диссертация тақырыбына сәйкес келеді: 1) сәйкес келеді; 2) ішінара сәйкес келеді; 3) сәйкес келмейді	Бұл зерттеудің мақсаты мен міндеттері диссертация тақырыбына толығымен сәйкес келеді, оны дәйекті түрде ашуға бағытталған: Зерттеудің мақсаты: ЖОО-ның полиэтникалық ортасында болашақ педагогтардың коммуникативтік-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастыру үдерісін ғылыми-педагогикалық тұрғыдан негіздеу және оны жүзеге асыруды эксперименттен өткізу. Зерттеудің міндеттері: 1 ЖОО-ның болашақ педагогтарының этномәдени, этнопедагогикалық-коммуникативтік құзыреттілігін біліктіліктің заман талабына сәйкестілігін зерделеу және талдау. 2 Полиэтникалық ортасында болашақ педагогтардың коммуникативтік-этнопедагогикалық құзыреттілігінің қалыптастыру мәнін анықтау.

		3 Полиэтникалық ортасында болашақ педагогтардың коммуникативтік-этнопедагогикалық құзыреттілігін көп мәдениетті білім беру мүмкіндігін анықтап, оны қалыптастыру негізін анықтау, оны қалыптастыру негізін айқындау. 4. Полиэтникалық жоғары оқу орнында болашақ педагогтардың коммуникативтік-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастыру моделін құру; 5. Болашақ педагогтардың коммуникативтік-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастыру, оның әдістерін, формалары мен технологияларын анықтай отырып, университеттің оқу-тәрбие процесін этнопедагогизациялау жұмыстарының жүйесін анықтау. 6 Кейс әдісімен болашақ педагогтардың коммуникативтік-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастырудың авторлық моделі; 7 ЖОО-нында полиэтникалық ортасында болашақ педагогтардың коммуникативтік-этнопедагогикалық құзыреттіліктерін қалыптастыру моделінің тиімді іске асырылуын талдап, оны эксперименттерден өткізу.
	4.4. Диссертацияның барлық бөлімдері мен ережелері логикалық байланысқан: 1) <u>толық байланысқан</u>; 2) ішінара байланысқан; 3) байланыс жоқ	Диссертацияның барлық бөлімдері мен ережелері логикалық тұрғыдан ішінара байланысты. Диссертацияның бөлімдері қойылған міндеттерге сәйкес келеді, диссертацияның құрылымы ойға қонымды және қисынды. Қорғауға шығарылатын негізгі ережелер диссертациялық зерттеудің тақырыбына, проблемасына, объектісі мен мәніне, мақсаты мен міндеттеріне толық сәйкес келеді; баяндау логикасы диссертацияның барлық бөлімдерінің, қорытындылары мен ережелерінің өзара байланысының толықтығын растайды.
	4.5 Автор ұсынған жаңа шешімдер (қағидалар, әдістер) дәлелденіп, бұрыннан белгілі шешімдермен салыстырылып бағаланған: 1) <u>сыни талдау бар</u>; 2) талдау ішінара	Зерттеу мәселесінің бұрын танымал болған шешімдерін сыни талдау негізінде автор жаңа шешімдерді ұсынады, атап айтқанда, докторант қазіргі университеттің полиэтникалық білім беру кеңістігінде болашақ педагогтардың коммуникативті, этномәдени, этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастыруды зерттеу шеңберін кеңейтуді ұсынады. Сыни талдау әдіснамасында нұсқалы дәйектелген.

		жүргізілген; 3) талдау өз пікіріне емес, басқа авторлардың сілтемелеріне негізделген;	Талдауда докторанттың өзіндік пікірі айтарлықтай.
5.	Ғылыми жаңашылдық қағидалары	5.1 Ғылыми нәтижелер мен ережелер жаңа ма? 1) <u>толығымен жаңа</u>; 2) ішінара жаңа (25-75% ғана жаңа болып табылады); 3) жаңа емес (кемінде 25% ғана жаңа болып табылады)	Ғылыми нәтижелер мен ережелер толықтай жаңа болып табылады, себебі автор: - коммуникативтік-этнопедагогикалық құзыреттілік ұғымы енгізіліп, айқындалды; - полиэтникалық білім беру ортасы туралы авторлық түсінік баяндалды, болашақ педагогтардың коммуникативтік-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастыру процесінде оның әлеуеті негізделді; - ЖОО-ның полиэтникалық ортасында болашақ педагогтардың коммуникативтік-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастырудың авторлық теориялық моделін арнайы әзірледі; - болашақ педагогтардың коммуникативтік-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастыру және дамыту бойынша білім беру процесін этнопедагогизациялау түрлі этно-бағдарланған нысандарды, әдістерді, технологияларды қамтиды; - ЖОО-ның полиэтникалық ортасында болашақ педагогтардың коммуникативтік-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастырудың авторлық кейс-әдісінің мазмұны негіздеген; - ЖОО-ның полиэтникалық ортасында болашақ педагогтардың коммуникативтік-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастырудың іске асырылған моделінің тиімділігіне эксперименттік тексеру және талдау жүргізген.
		5.2 Диссертацияның қорытындылары жаңа ма? 1) <u>толығымен жаңа</u>; 2) ішінара жаңа (25-75% ғана жаңа болып табылады); 3) жаңа емес (кемінде 25% ғана	Диссертацияның қорытындылары толығымен жаңа болып табылады. Әрбір тұжырымның мазмұны қойылған міндеттерді шешудің ғылыми ізденісімен ғана емес, сонымен қатар диссертациялық зерттеу мәселесін шешуге автордың өз ұстанымымен де анықталады.

		жаңа болып табылады)	
		5.3 Техникалық, технологиялық, экономикалық немесе басқару шешімдері жаңа және негізделген бе? 1) <u>толығымен жаңа</u>; 2) ішінара жаңа (25-75% ғана жаңа болып табылады); 3) жаңа емес (кемінде 25% ғана жаңа болып табылады)	Техникалық, технологиялық, экономикалық немесе басқарушылық шешімдер жаңа және негізделген болып табылады, ол ЖОО-ның педагогикалық процесіне ЖОО-ның полиэтникалық ортасында болашақ педагогтардың коммуникативті-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастыру моделін әзірлеумен және дәйекті енгізумен расталады, оның орталық компоненті ЖОО-ның полиэтникалық ортасында болашақ педагогтардың коммуникативті-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастырудың кейс-әдісі болып табылады. Әзірленген жұмыс жүйесі ЖОО-ның оқу процесін этнопедагогизациялауды көздейді.
6.	Негізгі қорытындылардың негізділігі	Барлық негізгі қорытындылар ғылыми тұрғыдан қарағанда ауқымды дәлелдемелерде <u>негізделген/негізделмеген</u> (qualitative research және өнер және гуманитарлық ғылымдар бойынша даярлық бағыттары үшін)	Автор ұсынған барлық негізгі қорытындылар жеткілікті түрде негізделген. Диссертацияның ғылыми нәтижелерінің негізділігі мен нақтылығы диссертанттың педагогикалық теория мен практикалық тәжірибені орынды пайдалануымен камтамасыз етіледі. Бірінші ғылыми нәтиженің негізділігі мен нақтылығы көптеген ғылыми жұмыстарды талдау және жүйелендіру арқылы расталады. Екінші ғылыми нәтиженің негізділігі мен нақтылығы ізденушінің шолу талдауына жүгінуімен және жалпы білім берудің коммуникативті-этнопедагогикалық тәсілі негізделген принциптерді түзу таңдауымен анықталады. Үшінші ғылыми нәтиже негізделген және нақтыланған, себебі автор теориялық талдау және практикалық бақылау арқылы болашақ педагогтардың коммуникативті-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастырудың ұйымдастырушылық-педагогикалық шарттарын анықтады: білім беру процесінің полиэтникалық білім беру ортасы. Төртінші ғылыми нәтиженің негізділігі мен нақтылығы болашақ педагогтардың коммуникативті-этнопедагогикалық

			құзыреттілігін қалыптастырудың теориялық моделін жасау кезінде педагогикалық модельдеу принциптерін сақтаумен қамтамасыз етіледі. Бесінші ғылыми нәтиже. Жұмыста болашақ педагогтардың коммуникативті-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастыру үшін университеттің білім беру процесін этнопедагогизациялау бойынша жұмыс жүйесі анықталды, оның әдістері, формалары мен технологиялары анықталды. Алтыншы ғылыми нәтиженің негізділігі мен нақтылығы болашақ педагогтардың коммуникативтік-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастырудың әзірленген кейс-әдісінің тиімділігін эксперименттік тексерумен дәлелденеді. Жетінші эксперименттік зерттеулер көрсеткендей, болашақ педагогтардың коммуникативті-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастыру моделі полиэтникалық ортада тиімді жұмыс істейді.
7.	Қорғауға шығарылған негізгі ережелер	Әрбір ереже бойынша келесі сұрақтарға жеке жауап беру қажет: 7.1 Ереже дәлелденді ме? 1) <u>дәлелденді</u>; 2) шамамен дәлелденді; 3) шамамен дәлелденбеді; 4) дәлелденбеді; 7.2 Тривиалды ма? 1) ия; 2) <u>жоқ</u> 7.3 Жаңа ма? 1) <u>ия</u>; 2) жоқ; 7.4 Қолдану деңгейі: 1) тар; 2) орташа; 3) <u>кең</u> 7.5 Мақалада дәлелденген бе? 1) <u>ия</u>; 2) жоқ	7.1 Қорғауға шығарылған ережелер толығымен дәлелденген. Дәлелдеме зерттеушінің бастапқы теориялық позициясымен, жұмыстың жеткілікті ұзақтығы мен жоспарлылығымен, ғылыми зерттеу аппаратының қисындылығымен, ғылыми-педагогикалық зерттеу әдістерінің кешенін іске асырумен, эксперименттік деректердің сапалық және сандық талдауымен, экспериментке қатысушылардың коммуникативтік-этнопедагогикалық құзыреттілігінің қалыптасу деңгейлеріндегі оңтайлы өзгерістермен қамтамасыз етіледі. 7.2 Ережелер тривиалды емес, себебі олар ғылыми жаңалыққа ие. 7.3 Қорғауға шығарылатын ережелер жаңа болып табылады. Жұмыстың ғылыми жаңалығы, тұтастай алғанда, диссертант ЖОО-ның полиэтникалық ортасында болашақ педагогтардың коммуникативті-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастыру моделінің тиімділігін негіздеуді практикада ұсынған және жүзеге асырғандылығында жатыр. Бірінші ғылыми нәтиже жаңа, себебі автор ғылымда қалыптасқан коммуникативті-этнопедагогикалық құзыреттілік ұғымына дербес түсініктеме енгізді. Екінші ғылыми нәтиженің жаңалығы полиэтникалық ЖОО-да болашақ

		педагогтардың коммуникативті-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастырудың әдіснамалық тәсілдері мен принциптерін жүйелеуді зерттеудің тиісті тақырыбында жатыр. Үшінші нәтиженің жаңалығы диссертанттың болашақ педагогтардың коммуникативті-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастырудың ұйымдастырушылық-педагогикалық жағдайларының өзіндік ерекшелігімен байланысты, олар білім беру процесінің полиэтникалық білім беру ортасы болып түсіндіріледі. Төртінші ғылыми нәтиже, әрине, жаңа болып табылады, себебі автор алғаш рет теориялық модельді арнайы әзірледі. Бесінші ғылыми нәтиженің жаңалығы. Болашақ педагогтардың коммуникативті-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастыру және дамыту бойынша білім беру процесін этнопедагогизациялау әртүрлі этникалық бағдарланған нысандарды, әдістерді, технологияларды қамтиды. Алтыншы ғылыми нәтиженің жаңалығы. ЖОО-ның полиэтникалық ортасында болашақ педагогтардың коммуникативтік-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастырудың авторлық кейс- әдісі. Жетінші ғылыми нәтиженің жаңалығы. ЖОО-ның полиэтникалық ортасында болашақ педагогтардың коммуникативтік-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастыру моделінің нәтижелілігін эмпирикалық зерттеу барысында іске асырылған модельдің тиімділігіне талдау жасалды. 7.4 Қолдану деңгейі – кең, себебі зерттеудің теориялық және практикалық нәтижелерін кәсіптік-педагогикалық білім беру тәжірибесінде қолдануға болады. 7.5 Иә, дәлелденген. Диссертациялық зерттеудің негізгі ережелері, нәтижелері, қорытындылары автордың 10 жарияланамында көрініс тапты, оның ішінде 1 мақала – Scopus базасына кіретін журналда; Ғылым және жоғары білім министрлігінің Ғылым және жоғары білім саласындағы сапаны қамтамасыз ету комитетімен ұсынылған журналдарда – 3 мақала жарияланды; 1 мақала – халықаралық ғылыми конференциялар материалдарында; 4 мақала халықаралық ғылыми-практикалық конференциялар
--	--	---

			материалдарында; 1 монография шығарылды және авторлық құқықпен қорғалатын объектілерге құқықтардың мемлекеттік тізіліміне мәліметтер енгізу туралы куәлік алынды. 2023 жылғы «28 желтоқсанда» № 41637 берілді.
8.	Дәйектілік қағидалары Дереккөздер мен ұсынылған ақпараттың дәйектілігі	8.1 Әдіснаманы тандау – негізделген немесе әдіснама толықтай сипатталған 1) <u>ия</u> ; 2) <u>жоқ</u>	Ия, зерттеу әдістемесін тандау негізделген, әдістеме жеткілікті егжей-тегжейлі сипатталған. Іргелі психологиялық-педагогикалық теориялар мен тұжырымдамалар ашылды; теориялық зерттеу мен тәжірибелік-эксперименттік жұмыстың негізі болған әдіснамалық тәсілдер: «коммуникативті-этнопедагогикалық құзыреттілік» негізгі ұғымының мәні және диссертантқа зерттеудің негізгі ұғымын шығаруға мүмкіндік берген басқа ұғымдар туралы. Докторант философиялық, психологиялық және педагогикалық қолданған теориялары және тұжырымдары: - әдіснамасы; - технологиялары; - қызметтік; - акмеологиялық; - орташа тұрғы. Қолданылған қағидалар - ғылымилық; - үзіліссіздік; - сараралау білім үдерісінде теориямен тәжірибені байланысты.
		8.2 Диссертация жұмысының нәтижелері компьютерлік технологияларды қолдану арқылы ғылыми зерттеулердің қазіргі заманғы әдістері мен деректерді өңдеу және интерпретациялау әдістемелерін пайдалана отырып алынған: 1) <u>ия</u> ; 2) <u>жоқ</u>	Иә, диссертациялық жұмыстың нәтижелері ғылыми зерттеулердің заманауи әдістері мен деректерді өңдеу және түсіндіру әдістерінің көмегімен алынды. Зерттеу әдістері зерттеудің мақсатымен, тақырыбымен, міндеттерімен және логикасымен анықталады: - теориялық әдістер: зерттелетін мәселе бойынша ғылыми еңбектерді талдау; заңнамалық және нормативтік құжаттарды, статистикалық деректерді, БАҚ-ты талдау; - эмпирикалық әдістер: әңгіме, сауалнама, педагогикалық бақылау, эксперимент, кейс-әдісті сынақтан өткізу және т. б., құжаттаманы зерттеу; - алынған педагогикалық деректерді өңдеудің статистикалық әдістері

		8.3 Теориялық қорытындылар, модельдер, анықталған өзара байланыстар және заңдылықтар эксперименттік зерттеулермен дәлелденген және расталған (педагогикалық ғылымдар бойынша даярлау бағыттары үшін нәтижелер педагогикалық эксперимент негізінде дәлелденеді): 1) <u>ия</u>; 2) <u>жоқ</u>	Ия, теориялық қорытындылар, анықталған қатынастар мен заңдылықтар педагогикалық эксперимент негізінде дәлелденді. Тәжірибелік-эксперименттік жұмыстарды жүргізу барысында алынған нәтижелер автор әзірлеген полиэтникалық білім беру ортасында болашақ педагогтардың коммуникативтік-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастыру моделінің тиімділігін растады.
		8.4 Маңызды мәлімдемелер нақты және сенімді ғылыми әдебиеттерге <u>сілтемелермен расталған</u> / ішінара расталған / расталмаған	Автор диссертациялық жұмыстағы өзекті және нақты ғылыми әдебиеттерге сілтемелермен маңызды пайымдауларды растайды.
		8.5 Пайдаланылған әдебиеттер тізімі әдеби шолуға <u>жеткілікті</u>/жеткіліксіз	Пайдаланылған әдебиет көздері әдеби шолу үшін жеткілікті. Пайдаланылған дереккөздердің тізімі 202 атаумен ұсынылған, олардың ішінде заңнамалық және нормативтік құжаттар, шетелдік, және отандық ғалымдардың еңбектері бар.
9.	Тәжірибе құндылығының қағидалары	9.1 Диссертацияның теориялық маңызы: 1) <u>бар</u>; 2) <u>жоқ</u>	Иә, диссертацияның теориялық маңызы бар, ол қазіргі ЖОО-ның полиэтникалық білім беру кеңістігінде болашақ педагогтардың коммуникативті, этномәдени, этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастыруды зерттеу шеңберін кеңейтуде көрінетін кәсіптік білім беру теориясының дамуына қосқан үлесімен анықталады. Зерттеу нәтижелері қазақстандық ЖОО-ның полиэтникалық ортасы жағдайында жоғары мектептің білім беру процесін этнопедагогизациялау ерекшеліктерін одан әрі

			зерделеу үшін перспективалар ашады.
		9.2 Диссертацияның тәжірибелік маңызы бар және алынған нәтижелерді тәжірибеде қолдану мүмкіндігі жоғары: 1) <u>ия</u> ; 2) <u>жоқ</u>	Иә, диссертацияның тәжірибелік маңызы бар, ол құрамындағы теориялық ережелер мен тұжырымдар көпұлтты білім беруді жүзеге асырудың алғышарттарын жасайды. ЖОО-ның полиэтникалық ортасында болашақ педагогтардың коммуникативтік-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастырудың арнайы әзірленген авторлық кейс-әдісі айтарлықтай тәжірибелік құндылыққа ие. Полиэтникалық білім беру ортасында болашақ педагогтармен жұмыс істеудің ұсынылған әдістері, формалары, технологиялары жоғары мектеп педагогтары үшін пайдалы әдістемелік көмек бола алады.
		9.3 Тәжірибелік ұсыныстар жаңа ма? 1) <u>толығымен жаңа</u> ; 2) <u>ішінара жаңа</u> (25-75% жаңа); 3) <u>жаңа емес</u> (жаңасы 25%-дан кем)	Тәжірибеге арналған ұсыныстар толығымен жаңа. Автор ЖОО-ның полиэтникалық ортасында болашақ педагогтардың коммуникативтік-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастырудың кейс-әдісін жасады. ЖОО-ның полиэтникалық ортасында болашақ педагогтардың коммуникативтік-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастырудың кейс-әдісінің нәтижелілігін эмпирикалық зерттеу барысында іске асырылған авторлық кейс-әдістің тиімділігі дәлелденді.
10.	Жазу және ресімдеу сапасы	Академиялық жазу сапасы: 1) <u>жоғары</u> ; 2) <u>орташа</u> ; 3) <u>орташадан төмен</u> ; 4) <u>төмен</u> .	Жоғары, өйткені диссертациялық жұмыс мәтін құрылымына және оның әзірленуіне қойылатын талаптарға сәйкес орындалған; автор дәлелдеу мен түсіндіруді қолданады, баяндаудың ғылыми стилін қолданады, талаптарға сәйкес пайдаланылған дереккөздердің тізімі жасалады.

Асель Каиргельдиновнаның диссертациялық жұмысына оң баға бере отырып, келесі ескертулерімізді келтіреміз:

1. Эксперименттің нәтижелігін қандай өлшеммен зерттегеніңізді анығырақ жазсаңыз, жұмыстың құндылығы артар еді.
2. Диссертациялық зерттеу жұмысыңызда модель ұсынылған. Осы модельдің ерекшелігін келтіргеніңіз дұрыс болатын еді.

Аталған ескертулер жүргізілген зерттеулер мен алған нәтижелердің маңыздылығын түсірмейді.

Асель Каиргельдиновна Темиргалинованың 6D010300 – «Педагогика және психология» мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алуға ұсынылған «ЖОО-ның полиэтникалық ортасында болашақ педагогтардың коммуникативтік-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастыру» тақырыбындағы диссертациялық зерттеуінің теориялық және практикалық маңызы зор.

Орындалған зерттеу тұтас, өзекті, дербес және аяқталған болып табылады, 6D010300 – «Педагогика және психология» мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін диссертацияға қойылатын талаптарға сәйкес келеді. Осыған байланысты Ғылым және жоғары білім министрлігінің Ғылым және жоғары білім саласындағы сапаны қамтамасыз ету комитеті алдында 6D010300 – «Педагогика және психология» мамандығы бойынша докторант Асель Каиргельдиновна Темиргалиноваға философия докторы (PhD) дәрежесін беруге ұсыныс жасаймын.

Ресми рецензент: Б.Г. Сарсенбаева
П.ғ.к. Педагогика жоғары мектебінің профессоры,
Әлкей Марғұлан атындағы Павлодар педагогикалық университеті

«Әлкей Марғұлан атындағы Павлодар педагогикалық университеті» ҚР АҚ	
ПОДПИСЬ	КОПЫЯ РАССТАВИМЫН
П.Г.К. САРСЕНБАЕВА Б.Г.	ЗАВЕД. Ю
П.Г.К. САРСЕНБАЕВА Б.Г.	П.Г.К. САРСЕНБАЕВА Б.Г.
«П.Г.К. САРСЕНБАЕВА Б.Г.»	

